

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Димитър Георгиев Ставрев, д.м.

доцент към Катедра „Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“ на ФОЗ,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр. Варна
като вътрешен член на научно жури назначено със заповед № Р-109-205 /02.03.2018
год.на Ректора на МУ – Варна.

Относно: Дисертационен труд за присъждане на научна степен „Доктор на науките“ по научна специалност „Медицина на бедствените ситуации“, Катедра „Медицина на бедствените ситуации и морска медицина“ на МУ Варна.

Тема на дисертационния труд: „Оптимизиране обмена на медицинска информация при бедствени ситуации“

Автор: доц. д-р Ростислав Стефанов Костадинов, д.м.

Общо представяне на процедурата и докторанта.

Доц. д-р Ростислав Костадинов, д.м. е роден през 1965 година в град Пловдив. Завършил висше медицинско образование през 1991 г. във ВМИ „Ив. Павлов“ в гр. Пловдив. От същата година до 2015 г. служи, като военен лекар във Въоражените сили на Р. България. Като такъв е част от Военномедицинският отряд за бързо реагиране – единствено медицинско формирование с повишена готовност за реакция при бедствия аварии и кризи. Специализира Медицина на бедствените ситуации през периода 2004-2008. Участва в мисии в чужбина, като първи български щабен офицер по медицинско осигуряване в командните структури на НАТО в Неапол Италия. Разработва и защитава през 2010 година дисертация на тема „Съвременен модел за медицинско разпознаване при задгранични мисии“. От 22 април 2016 година е избран за доцент по Медицина на бедствените ситуации в Медицински университет – Пловдив.

Доц. Костадинов е автор и съавтор на повече от 100 публикации, 12 от които са участия в монографични трудове, 7 учебни помагала, на български и английски езици. Участвал е с повече от 100 доклада и постери на национални и международни научни конгреси и конференции.

Преподавателската си дейност започва във ВМА през 2008 година. От 2010 година е хоноруван преподавател на английски език в МУ – Пловдив. От 2016 година е доцент към катедра „Епидемиология и медицина на бедствените ситуации“, където води лекционния курс на български и английски езици на студентите по медицина и дентална медицина. Ръководи пълен курс на обучение на медицински сестри, акушерки, медицински лаборанти, рентгенови лаборанти, зъботехници, помощник фармацевти, инспектори обществено здраве, специалисти по управление на здравни грижи, магистърска програма по здравен мениджмънт. Гост лектор на е на Дипломатически институт гр. София, както и на Центъра на НАТО за върхови постижения по „Управление на кризи и отговор при бедствия“; три години е гражданска експерт в групата „Здравеопазване, храни и селско стопанство“ на Комитета за кризисно планиране към Главния щаб на НАТО гр. Брюксел, Белгия и гост професор в Университета на Кампания „Луиджи Ванвители“. Бил е гост лектор в школата на НАТО в Оберамергау Германия и в Европейския център за изследвания в областта на сигурността „Джордж Маршал“. Завършил 9 международни курса в областта на медицинското осигуряване на бедствия и военни конфликти, както и курс по „Военна дипломация“. Участвал като експерт в три международни проекти.

Представеният за становище дисертационен труд по структура и съдържание отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет - Варна.

Научният труд е разработен на 444 стандартни страници със следното съдържание - увод – 8 стр.; обзор на литературата – 60 стр.; цел, задачи и методи на изследването – 4 стр.; собствени проучвания, анализ на резултатите и обсъждане – 303 стр.; общи изводи и препоръки – 20 стр.; книгопис – 36 стр. В него са включени 3 таблици, 31 диаграми и 53 фигури. Като отделен том от 90 стр. са представени приложенията към дисертацията. Библиографията е от 385 литературни източника - 88 на кирилица и 297 на латиница. Около 60 % от тях са от последните 10 години.

Актуалност на темата

В своя дисертационен труд автора е изследвал и предложил решения на особено актуален и значим за съвременните общество и медицина проблем - „Оптимизиране обмена на медицинска информация при бедствени ситуации”.

В последните десетилетия се регистрира устойчиво нарастване на честотата и тежестта на възникващите бедствени ситуации. Повишаващите се изисквания към медицинските сили за организиране и провеждане на медицинско осигуряване на БС (МОБС) и намаляващия им абсолютен и относителен брой в последните години са предизвикателство за системата на здравеопазване в страната.

Познаване на проблема

Представеният литературен обзор към дисертационния труд дава ясна представа за задълбочените познания на доц. Костадинов по проблема, за възможностите му за интерпретация на достъпната литература, за научната и зрялост в разбирането и коментирането на литературните източници. Авторът въз основа на детайлни анализи ясно и точно формулира причинно-следствената връзка между процесите противачи и определящи развитието на съвременното общество (индустриализация, урбанизация и глобализация) и повишаваща се честота и тежест на БС. Проведените анализи на състоянието и тенденциите в развитието на медицинската помощ в страната, както и на бурното развитие на информационните технологии, дават основание на автора да формулира 14 извода, които приемам напълно. Изводите могат да бъдат обобщени в необходимостта от повишаване на ефективността на МОБС, което може да бъде постигнато посредством оползотворяване на постиженията в областта на ИТ.

Цел на дисертационния труд

Целта да се анализират възможностите за оптимизиране обмена на медицинска информация при бедствени ситуации посредством внедряването на съвременните информационни технологии в медицинското осигуряване е избрана обосновано, въз основа на задълбочен анализ. Формулираните от автора 12 задачи са насочени към възможните аспекти на поставената цел.

Материал и методи

За решаване на прецизно поставените задачи докторантът използва исторически, документален, сравнителен, описателен, логически, статистически, метод на моделиране, графичен, анкетен и метод на наблюдението. Проведеното от доц. Костадинов анкетно проучване на три езика сред 1300 участници от различни страни е пример за отлично и пълноценно използване възможностите на научните методи за конкретно поставени цели.

Собствени проучвания

Те заемат повече от 68% от общия обем на дисертационния труд. Резултатите и изводите от собствените проучвания са представени в 5 самостоятелни глави, всяка една, посветена на конкретни задачи. Така изградената структура позволява решаването на поставените задачи да става последователно, посредством използването на получените в предишните глави резултати.

В трета глава са проучени потребностите от информация в отделните фази от развитието, както на БС, така и МОБС. Анализиран е процеса за генериране и обмен на информация във всяка една от fazите на бедствието. Изведена е необходимостта от изграждане на информационна верига за преноса на информацията за нуждите на МОБС, което е принос в теорията на медицината на БС.

В четвърта глава е посветена на анализ на възможностите на съвременните информационни технологии за подобряване обмена на медицинска информация за нуждите на МОБС. Висока практическата стойност имат проучванията относно способностите на повсеместно разпространените и използвани все по-често в ежедневието мобилни устройства, приложения за тях и социални мрежи, да пренасят и съхраняват ценна за нуждите на МОБС медицинска информация.

В глава пета се определят на елементите на информационната система на МОБС. Определя се мястото, ролята и значението на всяка една група за обмена на информация за нуждите на БС. Всяка една от групите се разглежда като източник и като потребител на информация при БС. Разработени са контролни листове (приложение 8) за всяка една група във всяка една фаза на МОБС, с възможно приложение в обучението по защита на населението при бедствия.

В шеста глава са анализирани получените резултати от проведеното анкетно проучване. Изводите от тях са представени в приложения 1 и 2. Анализът на получените отговори от респондентите доказва ниското ниво на подготовката на всяко едно от звената, както да определи необходимите данни, така и да генерира и/или приема медицинска информация. От особено практическо значение е третата част на анкетата, която има за цел да оцени готовността на участниците да повишат своите умения и знания, чрез участие в предложени от автора различни форми на обучение. Високо оценявам, както подготовката на проучването (формулиране на въпроси, избор на различни форми за провеждане – разпространение в писмена и електронна форма, директно анкетно проучване, участници и др.), така и творческата интерпретация на получените резултати. В приложение 5 на дисертацията се представят разработени от автора курсове (цел, задачи, брой часове, форми на обучение, разглеждани теоретично теми и практически задания). Този разпис на курсовете е принос с изключително практическо значение за обучението на медицинските специалисти, медиите, основите звена на единната спасителна система, научно-преподавателския състав и населението като цяло.

В глава седма се анализират разработени или разработващи се платформи, които внедряват постиженията на ИТ продукти, създадени за подобряване на информационната осигуреност на населението и на структурите ръководещи спасителните операции в отговор на БС. Доц. Костадинов представя теоретичен модел на интерактивна платформа за информиране, обучение, мобилизиране на човешки ресурси и оперативно управление на МОБС. Предлаганата нова платформа, която надгражда вече използваната в Италия и разширява нейните обхват и възможности, е постигане и в теоретичен и в практически аспект на поставената с дисертационния труд цел.

Публикациите по темата на докторанта.

Представени са единадесет публикации, свързани с разработката на дисертацията.

Автореферат

Представеният автореферат е направен качествено, с добър естетически вид, според изискванията и отразява ясно осъщественото от доц. д-р Ростислав Костадинов проучване.

Оценка на изводите и приносите

Приемам представените от Доц. Костадинов изводи и приноси (разделени от автора на тринадесет научно-теоретични и шест научно-практически). Приносен характер имат и осемте препоръки, които са практически насочени.

Критични бележки и съвети

Доц. Костадинов се съобрази напълно с отправените бележки и предложения.

Заключение

Представеният от доц. д-р Ростислав Стефанов Костадинов, д.м. дисертационен труд на тема „Оптимизиране обмена на медицинска информация при бедствени ситуации“ за придобиване на научна степен „Доктор на науките“ съдържа научни и научно-приложни резултати, които отговарят на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна. Написан на коректен научен език, труда показва теоретични знания и практически професионални умения по специалността и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания. Целта и задачите са ясно формулирани и разработени и достатъчни за защита на тезата. Собствените проучвания са с достатъчен обем, научните съждения са коректни, базирани на доказателства. Поради всичко това считам, че дисертационния труд отговаря на изискванията за придобиване на научна степен „Доктор на науките“, дава ми основание да дам положителна оценка и да предложа на Научното жури положителен вот за присъждането на НС „Доктор на науките“ на доц. д-р Ростислав Стефанов Костадинов, д.м.

Варна, 5 юли 2018

доц. д-р Д. Ставрев